

ODŠKODŇOVÁNÍ ÚJEM NA ZDRAVÍ V AKTUÁLNÍ ČESKÉ JUDIKATUŘE

Seminář Justiční akademie SR
Omšenie, 17. – 18. října 2019

JUDr. Petr Vojtek

NEMAJETKOVÁ ÚJMA NA ZDRAVÍ

§ 2958 o. z.

Při ublížení na zdraví odčiní škůdce újmu poškozeného peněžitou náhradou, **vyvažující plně** vytrpěné **bolesti** a **další nemajetkové újmy**; vznikla-li poškozením zdraví **překážka lepší budoucnosti** poškozeného, nahradí mu škůdce i **ztížení společenského uplatnění**. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle **zásad slušnosti**.

NEMAJETKOVÁ ÚJMA NA ZDRAVÍ

Nárok na náhradu nemajetkové újmy na zdraví podle § 2958 o. z. tvoří **jednotlivé, dílčí, samostatné nároky na náhradu za bolest, ztížení společenského uplatnění a další nemajetkovou újmu**, jež samostatně vznikají i zanikají, a tedy se i samostatně promlčují.

Nárokem na odškodnění bolesti se rozumí odškodnění bolesti v tzv. širším smyslu, tedy jak bolesti fyzické, tak i duševního strádání; běžné obtíže spojené s ublížením na zdraví určitého typu jsou zahrnuty již v ohodnocení bolesti.

Další nemajetkové újmy při ublížení na zdraví ve smyslu § 2958 o. z. jsou spojeny se zásahem do zdraví, který nespočívá v přechodné bolesti ani ve fyzické či psychické újmě dlouhodobého (trvalého) charakteru, nýbrž jde o specifické okolnosti vymykající se obvyklému průběhu léčby a stabilizace zdravotního stavu, které nenastávají pravidelně, ale zvyšují intenzitu utrpěné újmy na zdraví nad obvyklou míru.

Usnesení NS ze dne 1. 11. 2017, sp. zn. 25 Cdo 2245/2017
(Rc 7/2019)

3

NEMAJETKOVÁ ÚJMA NA ZDRAVÍ

Další nemajetkové újmy při ublížení na zdraví

Další nemajetková újma ve smyslu § 2958 o. z. může spočívat i v tom, že poškozený není dočasně schopen postarat se o osobu blízkou, závislou na jeho péči, a má důvodnou obavu, že se o takovou osobu nepostará někdo jiný.

Další nemajetkovou újmou může být i nemožnost strávit s osobami blízkými Vánoce. Vzhledem k tomu, že tyto svátky jsou v českém kulturním prostředí tradičně spojovány s rodinnou pospolitostí, tj. jsou obvykle tráveny v rodinném kruhu, je ztrátu této možnosti nutno považovat za další nemajetkovou újmu, jejíž existenci není třeba zvlášť dokazovat, byť nelze vyloučit důkaz opaku, tedy důkaz o tom, že v konkrétním případě, např. s ohledem na odlišné sociálně-kulturní zvyklosti dotčených osob či jejich narušené osobní vztahy, taková nemajetková újma nevznikla.

K posouzení existence a rozsahu další nemajetkové újmy není zpravidla (na rozdíl od posouzení bolesti) potřeba znalecký posudek ani odborné vyjádření z oboru zdravotnictví.

Rozsudek NS ze dne 2. 5. 2019, sp. zn. 25 Cdo 2635/2018

4

NEMAJETKOVÁ ÚJMA NA ZDRAVÍ

Metodika NS k náhradě nemajetkové újmy na zdraví - Rc 63/2014

http://www.nsoud.cz/JudikaturaNS_new/ns_web.nsf/Edit/Rozhodovacinnost~Metodikak%3F2958o.z.?Open&area=Rozhodovac%3AD%20C4%8Dinnost&grp=Metodika%20k%20C2%A7%202958%20o.z.&lng=

- nezávazný doporučující materiál
- bolest a ztížení společenského uplatnění
- komplexní přístup (lékařské a právní posouzení)
- odborný podklad
- předpoklad využití v soudní i mimosoudní praxi
- dopadá na občanskoprávní vztahy

5

METODIKA NS K NEMAJETKOVÉ ÚJMĚ NA ZDRAVÍ

- **Bolestné** – revize přílohy I. vyhlášky č. 440/2001 Sb.
- **Ztížení společenského uplatnění** – zcela nový přístup s využitím Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví (**MKF**)

6

METODIKA NS – BOLESTNÉ

Přehled bolesti (část B. Metodiky) se skládá z jednotlivých položek, jimž jsou přiřazeny bodové hodnoty vyjadřující vzájemné proporce mezi jednotlivými položkami

Hodnota bodu – 1% hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za rok předcházející roku, v němž vznikl nárok/vznikla bolest

- za rok 2013 – 25 128 Kč, tj. **1 bod 251,28 Kč pro rok 2014**
- za rok 2014 – 25 686 Kč, tj. **1 bod 256,86 Kč pro rok 2015**
- za rok 2015 – 26 467 Kč, tj. **1 bod 264,67 Kč pro rok 2016**
- za rok 2016 – 27 589 Kč, tj. **1 bod 275,89 Kč pro rok 2017**
- za rok 2017 – 29 504 Kč, tj. **1 bod 295,04 Kč pro rok 2018**
- za rok 2018 – 31 885 Kč, tj. **1 bod 318,85 Kč pro rok 2019**

7

PRINCIP LEGITIMNÍHO OČEKÁVÁNÍ

Využití bodového systému podle obč. zák.

Závěr o možnosti využití vyhlášky č. 440/2001 Sb. v souladu s přechodnými ustanoveními o. z. dovolací soud činí při vědomí kritiky bodového systému odškodnění nemajetkových újem na zdraví podle podzákoného předpisu, kterou vyslovil Ústavní soud v pracovněprávním sporu v odůvodnění nálezu ze dne 16. 2. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3122/15. I v nyní projednávané věci byl sice použit vyhláškový systém, ovšem způsobem, který nevyvolává pochyby o jeho vhodnosti, neboť odvolací soud s jeho pomocí **provedl objektivizaci obtíží poškozeného a neopomenul takto zjištěnou částku podrobit úpravě a individualizoval** (či personalizoval) ji odpovídajícím způsobem s přihlédnutím ke konkrétním poměrům poškozeného, čímž dospěl k odůvodněné a proporcionální výši náhrady srovnatelné s případy podobného charakteru. Takový přístup jako ústavně konformní ostatně akceptoval Ústavní soud například i v usnesení ze dne 16. 6. 2016, sp. zn. I. ÚS 1162/15.

např. 25 Cdo 2912/2015

8

METODIKA NS – ZSU

Zcela nová filosofie: využití Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví (WHO)

- úprava 3. části - Aktivity a participace

Postup:

- vyjádření stupně či procenta obtíže ve všech klasifikovatelných činnostech

- přepočítání na výsledné celkové procento (0-100 %)

- stanovení základní náhrady

- tzv. modifikace soudem podle konkrétních poměrů

9

METODIKA NS – ZSU

Rámcová výchozí částka (při 100% vyřazení)

- 400-násobek průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za rok, v němž se ustálil zdravotní stav poškozeného, za rok 2013 – 25 128 Kč, za rok 2014 – 25 686 Kč, za rok 2015 – 26 467 Kč, za rok 2016 – 27 589 Kč, za rok 2017 – 29 504 Kč

- pro rok 2014 – 10 051 200 Kč
- pro rok 2015 – 10 274 400 Kč
- pro rok 2016 – 10 586 800 Kč
- pro rok 2017 – 11 035 600 Kč
- pro rok 2018 – 11 801 600 Kč
- pro rok 2019 – 12 754 000 Kč

10

METODIKA NS – ZSU

Hodnocení funkčních schopností podle upravené MKF

- % vyřazení je jen podkladem pro další úvahu soudu

Soud je povinen modifikovat (doladit) výslednou částku

- věk
- intenzita předchozích aktivit (zapojení)
- okolnosti zvláštního zřetele hodné uvedené v § 2957 o. z. (zejména úmysl škůdce, zveřejnění újmy, diskriminace, obava ze ztráty života či závažného poškození zdraví)

- vše v doporučených procentních pásmech (0-35%), v celkovém souhrnu maximálně do dvojnásobku

11

METODIKA NS – ZSU

• Znalec

Hodnocení stupně obtíží

MKF + přepoččet

Procentní vyjádření (až do 100%)

• Soud

Rámcová výchozí částka (nyní 12 754 000 Kč)

Násobení procentem

Základní náhrada

Modifikace

Výsledná náhrada

12

PODSTATA METODIKY

Nemajetková újma vyvolaná ublížením na zdraví má být odčiněna v penězích plně, případně podle zásad slušnosti, přičemž však zákon nestanoví žádná konkrétní kritéria, která má zvažovat soud rozhodující o náhradě za bolest, ztížení společenského uplatnění či další nemajetkové újmy.

Za účelem objektivizace a medicínské klasifikace vytrpěných újem na zdraví byl vypracován systém označovaný jako Metodika Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví (§ 2958 o. z.), jejíž základní východiska byla publikována pod Rc 63/2014 Sb.

Postup v ní popsany má plnit **zákonný princip slušnosti** (§ 2958 věta druhá o. z.) i **požadavek legitimního očekávání** (§ 13 o. z.). Z něj vyplývá nutnost vypracovat znalecký posudek znalce z oboru zdravotnictví, odvětví stanovení nemateriální újmy na zdraví, na jehož podkladě lze rozhodnout v adhezním řízení o nároku poškozeného na náhradu nemajetkové újmy způsobené ublížením na zdraví (§ 228 odst. 1 tr. ř).

Usnesení NS ze dne 25. I. 2017, sp. zn. 6 Tdo 1791/2016 (TrR 2/2018)

13

METODIKA NS – ZNALCI

Znalec v oboru zdravotnictví, odvětví stanovení nemateriální újmy na zdraví (vyhl. č. 123/2015 Sb.)

- dokončené vysokoškolské magisterské vzdělání ve studijním programu všeobecné lékařství
- specializovaná způsobilost podle zákona č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta (v minimálně jednom z oborů podle vyhlášky č. 185/2009 Sb., o oborech specializačního vzdělávání lékařů, zubních lékařů a farmaceutů a oborech certifikovaných kurzů)
- nadstavbový kurs k Metodice

14

METODIKA NS – ZNALCI

Znalecký posudek

- popis ustáleného zdravotního stavu
- závěry ohledně stupně obtíží posuzované osoby podle jednotlivých domén upravené MKF (se zdůvodněním zejména využití Facilitátorů)
- hodnocení stupněm či procentem v rozhraní www.nahradazsu.cz (před rokem 2018 www.ztizeni.cz)
- výsledné procentní vyjádření rozsahu omezení či vyřazení poškozeného z celé škály společenských činností

15

METODIKA NS – ZNALCI

Znalci z oboru zdravotnictví, odvětví stanovení nemateriální újmy na zdraví, nepřísluší, aby na základě Metodiky Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví (bolest a ztížení společenského uplatnění podle § 2958 o. z.) sám stanovil a určil částku náhrady za ztížení společenského uplatnění, neboť je to soud, kdo stanoví její výši podle předem daných kritérií. **Účelem znaleckého posudku je vytvořit pro soud dostatečně podrobný, strukturovaný a pochopitelný skutkový podklad, obsahující odborný lékařský závěr o míře vyřazení poškozeného z životních činností definovaných v Metodice tak, aby soud mohl učinit právní závěr o výši náhrady za nemajetkovou újmu.**

Rozsudek NS ze dne 20. 9. 2017, sp. zn. 8 Tdo 190/2017
(Rt 39/2018)

16

METODIKA NS – ZNALCI

K podání znaleckého posudku podle Metodiky NS k nemajetkové újmě na zdraví, který je pro soud základem pro určení náhrady za ztížení společenského uplatnění (§ 2958 o. z.), je odborně způsobilý znalec z oboru zdravotnictví, odvětví stanovení nemateriální újmy na zdraví, **aniž by byla vyžadována jeho kmenová odbornost pro dané postižení.**

Rozsudek VS v Olomouci ze dne 2. 5. 2016, sp. zn. 4 Tmo 2/2016 (SoRo 11-12/2017)

17

METODIKA NS – ZNALCI

Ve sporu o náhradu za vytrpěnou bolest je přípustné, aby posudek ke stanovení výše bolestného podle Metodiky Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví (Rc 63/2014) podal znalec, který není znalcem jmenovaným pro odvětví stanovení nemateriální újmy na zdraví, jestliže při ohodnocení plně respektuje principy odškodnění bolesti uvedené v Metodice.

Rozsudek KS v Praze ze dne 23. 5. 2017, sp. zn. 25 Co 153/2017 (SoRo 11-12/2017)

18

ROZHODNUTÍ V ADHEZNÍM ŘÍZENÍ

Metodika Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví (bolesti a ztížení společenského uplatnění podle § 2958 o. z.), která byla publikována pod Rc 63/2014, slouží k posouzení stupně a intenzity zásahu do zdraví primární oběti a k určení výše náhrady za její bolest a ztížení společenského uplatnění podle § 2958 o. z. Proto ji nelze využít pro zjištění výše nemajetkové újmy v podobě duševních útrap pozůstalých poškozených, kteří jsou sekundárními oběťmi ve smyslu § 2959 o. z.

Rozsudek NS ze dne 18. 5. 2016, sp. zn. 6 Tdo 1421/2016 (TrR 2/2018)

19

USMRČENÍ OSOBY BLÍZKÉ (+ ZÁVAŽNÉ UBLÍŽENÍ NA ZDRAVÍ)

§ 2959 o. z.

Při usmrcení nebo zvláště závažném ublížení na zdraví odčiní škůdce duševní útrapy manželu, rodiči, dítěti nebo jiné osobě blízké peněžitou náhradou vyvažující plně jejich utrpení. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.

20

USMRČENÍ OSOBY BLÍZKÉ (+ ZÁVAŽNÉ UBLÍŽENÍ NA ZDRAVÍ)

Nelze vytvořit žádnou metodiku, nejde o odborné medicínské posouzení, nýbrž o zvážení dopadu újmy do osobnostní sféry pozůstalého.

Nadále lze zčásti využít judikaturu k ochraně osobnosti - zejména k nárokům odůvodněným před 1. 5. 2004 narušením základního práva rozvíjet příbuzenské vztahy a po tomto datu nedostatečností paušální zákonné částky stanovené v § 444 odst. 3 obč. zák.

21

ZÁVAŽNÉ UBLÍŽENÍ NA ZDRAVÍ

Mučivé útrapy vyvolané tím, že syn je trvale ve vegetativním stavu, jsou pro matku obvykle horší než usmrcení dítěte.

Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 10. 5. 2016, sp. zn. 4 To 18/2016 (SoRo 11-12/2017)

Srovnání nemajetkové újmy při usmrcení a při trvalém vegetativním stavu osoby blízké – podle § 2959 o. z.

– matce, jejíž syn je ve vegetativním kómatu, přiznáno 480 000 Kč

22

ZÁVAŽNÉ UBLÍŽENÍ NA ZDRAVÍ

Povaha závažného ublížení na zdraví

Zvláště závažným ublížením na zdraví ve smyslu § 2959 o. z. nutno rozumět ta nejtěžší zdravotní poškození mající následky srovnatelné svou závažností s usmrcením blízké osoby, popřípadě velmi těžká zranění, která budou primární obětí po delší dobu ohrožovat na životě nebo po delší dobu zatěžovat výrazně nepříznivým zdravotním stavem, což bude mít citelný dopad do osobnostní sféry blízkých osob, a jejich duševní útrapy tak budou do té míry intenzivní, že musí být odškodněny i přesto, že následky zranění nebudou nejtěžší.

Za zvláště závažné ublížení na zdraví (§ 2959 o. z.) nelze bez dalšího považovat každou vážnou poruchu zdraví trvající nejméně šest týdnů (§ 122 odst. 2 písm. i/ tr. zák.).

Rozsudek NS ze dne 27. 6. 2019, sp. zn. 25 Cdo 4210/2018

23

USMRCENÍ OSOBY BLÍZKÉ

Je-li pozůstalý natolik útlého věku a zemřelá blízká osoba natolik vysokého věku, že se mezi nimi nejen ke dni smrti zemřelé osoby citové vztahy nerozvinuly a ani nelze důvodně předpokládat, že by se při obvyklém běhu událostí rozvinuly v budoucnu, nemá pozůstalý právo na jednorázovou náhradu nemajetkové újmy vzniklé usmrcením osoby blízké.

Rozsudek NS ze dne 20. 10. 2016, sp. zn. 25 Cdo 173/2016 (SoRo 11-12/2017)

- rozhodováno podle § 444 odst. 3 obč. zák.
- neschváleno do Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek
- ústavní stížnost odmítnuta – IV. ÚS I/17

24

USMRCENÍ OSOBY BLÍZKÉ

IV. ÚS I/17

Z ústavního hlediska nelze právním závěrům, podle nichž je třeba při aplikaci ustanovení § 444 odst. 3 obč. zák. mimo jiné zvažovat i možnou intenzitu vztahu pozůstalého se zemřelým a jejich věk, schopnost si ztrátu plně uvědomit apod., nic vytknout. Ústavní soud připomíná, že při výkladu zákona je třeba především vycházet z jeho smyslu a účelu. V daném případě jde především o odškodnění nemajetkové újmy, ke které musí skutečně dojít. Ze skutečnosti, že Nejvyšší soud při výkladu a aplikaci ustanovení § 444 odst. 3 obč. zák. nepostupoval mechanicky, ale naopak respektoval smysl a účel uvedeného ustanovení o náhradě škody, nelze dovozovat neústavnost rozhodnutí.

USMRCENÍ OSOBY BLÍZKÉ – KRITÉRIA

Nález Ústavního soudu ze dne 22. 12. 2015, sp. zn. I. ÚS 2844/14

- hrubé a opakované pochybení lékařů porušující Hippokratovu přísahu a naplňující znaky trestného činu
- smrt 15-letého syna a bratra (1 700 000 Kč a 1 000 000 Kč nebo 1 000 000 a 600 000 Kč ?)

body 53. a 54. – kritéria

body 56. a 57. – proporcionalita – zdůvodněné srovnání s jinými typy újem

USMRCENÍ OSOBY BLÍZKÉ – KRITÉRIA

Rozhodnutí po nálezu I. ÚS 2844/14

Rozsudek KS v Ostravě ze dne 25. 8. 2016, sp. zn. 23 C 240/2008

- přiznány částky I 700 000 a I 000 000 Kč
- zdůvodněn rozdíl od mediálních žalob

27

USMRCENÍ OSOBY BLÍZKÉ – NASTAVENÍ VÝŠE

Při určování výše náhrady za duševní útrapy spojené s usmrcením osoby blízké je třeba zohlednit okolnosti jak na straně pozůstalého, tak i na straně škůdce.

Na **straně pozůstalého** je významná zejména intenzita jeho vztahu se zemřelým, věk zemřelého a pozůstalých, případná existenční závislost na zemřelém a případná jiná satisfakce (jako např. omluva, správní postih škůdce či jeho trestní odsouzení), která obvykle není sama o sobě dostačující, její poskytnutí však může mít vliv na snížení peněžitého zadostiučinění. Zohlednit lze rovněž, byl-li pozůstalý očitým svědkem škodní události, byl-li s jejími následky bezprostředně konfrontován či jakým způsobem se o nich dozvěděl.

Kritéria odvozená **od osoby škůdce** jsou především jeho postoj ke škodní události, dopad události do jeho duševní sféry, forma a míra zavinění a v omezeném rozsahu i majetkové poměry škůdce, které jsou významné pouze z hlediska toho, aby výše náhrady pro něj nepředstavovala likvidační důsledek.

Rozsudek NS ze dne 19. 9. 2018, sp. zn. 25 Cdo 894/2018 (Rc 85/2019)

28

USMRCENÍ OSOBY BLÍZKÉ – NASTAVENÍ VÝŠE

Za základní částku náhrady, modifikovatelnou s užitím zákonných a judikaturou dovozených hledisek, lze považovat v případě nejbližších osob (manžel, rodiče, děti) **dvacetinásobek průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za rok předcházející smrti poškozeného.**

Požadavek srovnání výše náhrad přiznaných v některých případech zásahů do práva na čest, důstojnost, popřípadě soukromí veřejně známých osob ze strany informačních médií a v případech jiných zásahů do osobnostních práv nelze mechanicky vykládat tak, že by náhrada za usmrcení osoby blízké měla být vždy vyšší než náhrada za zásah do jiných osobnostních práv.

Rozsudek NS ze dne 19. 9. 2018, sp. zn. 25 Cdo 894/2018 (Rc 85/2019)
- ústavní stížnost odmítnuta usnesením ze dne 23. 4. 2019, sp. zn. IV. ÚS 4156/18

29

USMRCENÍ OSOBY BLÍZKÉ – NASTAVENÍ VÝŠE

Využití statistického údaje – viz Metodika

20-násobek hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za rok předcházející roku, v němž vznikl nárok (viz též KS v Ostravě, sp. zn. 6 To 404/2015)

rok 2013 – 25 128 Kč, tj. **502 560 Kč pro rok 2014**

rok 2014 – 25 686 Kč, tj. **513 720 Kč pro rok 2015**

rok 2015 – 26 467 Kč, tj. **529 340 Kč pro rok 2016**

rok 2016 – 27 589 Kč, tj. **551 780 Kč pro rok 2017**

rok 2017 – 29 504 Kč, tj. **590 080 Kč pro rok 2018**

rok 2018 – 31 885 Kč, tj. **637 700 Kč pro rok 2019**

30

USMRCENÍ OSOBY BLÍZKÉ – NASTAVENÍ VÝŠE

Rozsudek NS ze dne 19. 9. 2018, sp. zn. 25 Cdo 894/2018 (Rc 85/2019)

- ústavní stížnost odmítnuta usnesením ze dne 23. 4. 2019, sp. zn. IV. ÚS 4156/18

Návaznost na trestní rozhodnutí:

Rozsudek NS ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. 4 Tdo 1402/2015

- III. ÚS 2043/2016 – ústavní stížnost odmítnuta
- neschválen do Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek
- 700 000 Kč náhrady nezletilému dítěti za usmrcení matky při dopravní nehodě

Rozsudek NS ze dne 18. 5. 2016, sp. zn. 6 Tdo 1421/2015

- manželka a dcera – po 500 000 Kč
- vnuci – po 300 000 Kč
- výrazný pozitivní vztah zetě k tchánovi – 200 000 Kč

31

USMRCENÍ OSOBY BLÍZKÉ – NASTAVENÍ VÝŠE

Sourozenci

Výše náhrady za duševní útrapy spojené s usmrcením sourozence může v případě intenzivnějších vztahů pozůstalého se zemřelým dosáhnout úrovně základu pro nejbližší osoby blízké (manžel, rodiče, děti).

Rozsudek NS ze dne 24. 4. 2019, sp. zn. 25 Cdo 3463/2018 – ústavní stížnost – IV. ÚS 2578/19

32

USMRCENÍ OSOBY BLÍZKÉ – NASTAVENÍ VÝŠE

Výjimečné prohloubení duševního utrpení

Náhrada manželovi a nezletilým dětem ve výši přibližně šedesátinásobku průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za rok předcházející smrti poškozené není nepřiměřená, jestliže duševní utrpení pozůstalých bylo prohloubeno tím, že jim blízká osoba byla zavražděna při výkonu služebních povinností policistky, byly-li zjištěny intenzivní rodinné vztahy, velmi obtížná situace pozůstalého manžela jako jediného živitele a vychovatele obou malých dětí, silná citová a existenční závislost pozůstalých dětí na zemřelé vzhledem k jejich věku, nízký věk zemřelé a naprostá bezohlednost a lhostejnost pachatele.

Rozsudek NS ze dne 29. 5. 2019, sp. zn. 25 Cdo 3111/2018

33

USMRCENÍ OSOBY BLÍZKÉ – NASTAVENÍ VÝŠE

Při stanovení výše náhrady za usmrcení osoby blízké (§ 2959 o. z.) mohou být soudem vzaty v úvahu všechny prokázané okolnosti dokreslující vztah pozůstalé osoby a zemřelého, jakož i obtíže, útrapy a omezení, která pozůstalému úmrtí osoby blízké přineslo, aniž by se žalobce domáhal zvýšení náhrady z určitého důvodu o nějakou k němu se vztahující konkrétní částku. Skutečnost, že žalobkyně byla nucena v důsledku úmrtí manžela změnit zaměstnání, aby sama zajistila péči o nezletilého syna, je způsobilým důvodem pro navýšení náhrady nemajetkové újmy, neboť šlo o okolnost prohlubující duševní strádání bez ohledu na to, že v daném případě nebylo vyhověno samostatně uplatněnému požadavku žalobkyně na náhradu ztráty způsobené změnou zaměstnání jako majetkové újmy, což je majetkový nárok, k jehož přiznání jsou stanoveny jiné zákonné podmínky.

34

USMRCENÍ OSOBY BLÍZKÉ – NASTAVENÍ VÝŠE

Databáze judikatury k nemajetkové újmě na zdraví
- v provozu od ledna 2018

Spolupráce NS ČR a Centra dopravního výzkumu, v.
v. i. v Brně

www.datanu.cz

Judikatura k § 2958 o. z. a § 2959 o. z.
Tzv. kalkulačka k Metodice NS

35

Děkuji Vám za laskavou pozornost
Petr Vojtek

36